

YALE UNIVERSITY
BEINECKE RARE BOOK AND MANUSCRIPT LIBRARY
MEDIEVAL AND RENAISSANCE MANUSCRIPTS

MS 481.97

Germany, s. XIII

Breviary

f. 1r De sanctis post pascha tiburcii et valeriani. Praesta quaesumus omnipotens ut qui
sanctorum martyrum ... imitemur.

Sts. Tiburtius and Valerian (14 April).

f. 1r Sotheri et Gaii. Beatorum martyrum pariter ... martyrum.

Sts. Soter and Cajus (22 April).

f. 1r In festa sancti georgii martyr. Deus qui nos beati georgii ... Lectio prima. Cum
primates multarum [sic; for *militarium*] gentium ... celos fecit. Lectio ii.. Quo
audito iussit ... in celis coronatus quiescit. ...

St. George (23 April). The lessons are from a version of the *Passio S. Georgii*
(cf. BHL 3383f).

f. 1r-v Marci ewangeliste. Deus qui beatum marcum ... [illegible: *Lectio prima ...*] Sic
ergo beatus marcus ewangelista primus martyr alexandrie ibidem quiescit in
domino cui est honor et gloria in saecula saeculorum amen.

St. Mark (25 April). The lessons are similar to the latter half of the *Passio S.*
Marci, ed. Mombritius, 174-5 (BHL 5276).

f. 1v Cleti. Cletus natione romanus de regione uico patricii ... cessauit episcopatus dies uiginti.

St. Cletus (26 April). The lesson is from the Liber pontificalis, ed. T. Mommsen, MGH Gesta romanorum pontificarum (Berlin, 1898), 6.

f. 1v Vitalis martyr. Praesta quaesumus omnipotens deus. ut intercedente beato uitale ... Lectio prima. Aput Reuennam [sic] ciuitatem natale sancti uitalis martyris ... quod arboris palme illic erant.

St. Vitalis (28 April). The lesson is from the Martyrology of Ado; J. Dubois, ed., Le Martyrologe d'Adon (Paris, 1984), 135-6.

f. 1v De sanctis a pasca usque pentecosten siue plures fuerint siue unus officium tali ordine celebretur. Stabunt iusti in magna ... ymni qui competunt ad festum. Rex gloriose. v. Sancti et iusti ... Ad m. Lux perpetua lucebit. oratio quae spectat ad diem dicatur. Inuitat. Exultent in domino ... ymnus. Eterna christi. in io no. Stabunt iusti in magna ... [Ps.] Beatus uir. [Ps.] Quare. [Ps.] Domine qui. v. Sancti et iusti ... Sermo sancti ambrosii. Dignum et congruum est fratres ut gaudia nostra ... R. Beatus uir qui ... V. Gloria et diuicie ... L. ii. Qui enim socii sunt contumelie debent ... R. Tristitia uestra alleluia ... V. Mundus autem gaudebit ... L. iii. Annuntiemus inquam cum sanctis martyribus ... R. Priciosa [sic] in conspectu ... V. Custodit dominus omnia ... In iio no. Ecce quomodo conputati ... [Ps.] Domine quis. [Ps.] Conserua. [Ps.] Domini est. v. Lux perpetua lucebit ... [L.] eadem resurrectio martires suscitatur que et dominum suscitauit. Nam sicut uiam passionis eius experti sunt ... De quibus sanctus ewangelista ait. Multorum sanctorum corpora surrexerunt cum eo. et introierunt//

Common of Saints. The lessons are from Pseudo-Ambrose, Sermon 61 (PL 17.728-9) = Pseudo-Maximus of Taurinensis, Sermones, Sermon 86 (PL 57.703) = Alan of Farfa, Homiliary, Homily II. 97 (see Gregoire, p. 186); CPL 221. A later hand has added several antiphons for the common of saints in the lower margin of fol. 1v.

f. 2r //ualde desidero martyres certantes. Festinans itaque ad locum beatissimos alium suspensum per pedes igne supposito ... ista enim tormenta quae pro diuinitatis amore patimini temporalia sunt et quasi in momenta transeuntia.

Lesson for unidentified martyrs.

f. 2r Potentiane virginis. Rome sancte potentiane virginis. Que illustrissimi generis pudentis discipuli sancti pauli apostoli filia ... ad christum migrauerunt.

St. Pudentiana (19 May). The lesson is from the Martyrology of Ado; ed. Dubois, 164-5.

f. 2r Urbani pape et martyris. Da quaesumus omnipotens deus ut qui beati urbani ... L.
i. Urbanus natione romanus ex pontiano sedit ... et cessauit episcopatus dies
[xxx.]

Pope Urban I (25 May). The lesson is from the Liber pontificalis, ed. Mommsen, 22-3.

f. 2r Eleutherii martyris. Eleuterius natione grecus ex patre habundio de opido nicopolim ... sepultus est iuxta corpus beati petri in uaticano vii. kal. iunii.

St. Eleutherius (26 May). The lesson is from the Liber pontificalis, ed.

Mommsen, 17.

f. 2r Iohannis pape. Iohannes tuscus ex patre constantino sedit annos duos ... uicarium
beati petri apostoli suscepisse cum gaudio et gloria.

Pope John I (27 May). The lesson is from the Liber pontificalis, ed. Mommsen,
133-4 (column b).

f. 2r Felicis pape. Felix natione romanus ex patre constantino sedit annos duos ... et
cessauit episcopatus dies quinque.

Pope Felix I (30 May). The lesson is from the Liber pontificalis, ed. Mommsen,
37.

f. 2r-v Petronilla. Petronillam bene nostis uoluntate petri apostoli ... cuius corpus uia
ardeatina sepultum.

St. Petronilla (31 May). The lesson is from the Vita SS Petronillae et Feliculae
(BHL 6061).

f. 2v Petri et marcellini. Petrus exorcista pro nomine iesu multotiens ... atque manibus
angelorum susceptas ad celum ferri gaudentes ubi cum deo patre et filio et spiritu
sancto uiuit et regnat. Per omnia.

Sts. Peter and Marcellinus (6 June).

ff. 2v-3r Primi et feliciani. Temporibus diocleciani et maximiani inperatorum seua fuit ...
ab urbe miliariario [sic] tertio decimo ibique passi sunt martyres christi. Coll.
Deus qui nos annua beatorum marcellini et petri atque herasmi ... Collecta. Fac

nos quaesumus domine sanctorum tuorum primi et feliciani ... sentiamus.

Sts. Primus and Felicianus (9 June), with a collect for Peter and Marcellinus. The lesson is from the Passio SS Primi et Feliciani (BHL 6922); Mombritius, 411-14.

f. 3r Barnabe. Deus qui nos beati apostoli tui Barnabe ... consequamur.

St. Barnabas (11 June).

f. 3r Basilidis. cirini et. Sanctorum martyrum tuorum. Basilidis. cirini. naboris. et nazari quaesumus ... crescat. Per.

Sts. Basilides, Cirinus, Nabor and Nazarius (12 June).

f. 3r Viti et modesti. Da ecclesie tue quaesumus domine, sanctis tuis uito modesto ... L. i. In prouincia lucana sub tempore diocletiani et maximiani imperatorum multas uirtutes operabatur ... Quam dulcia faucibus meis eloquia tua domine super mel et fauum.

Sts. Vitus and Modestus (15 June). The lesson is from the Passio SS Viti and Modesti (BHL 8713).

f. 3r Marci et marcelliani. Praesta quaesumus omnipotens deus ut qui sanctorum tuorum marci et marcelliani ... L. i. Ambrosius christi seruus fratribus per omnem ytaliam in domino eternam salutem. In diuinis uoluminibus reus ascribitur qui non studuerit ... manibus extensis orantes.

Sts. Mark and Marcellian (18 June). The lesson is from Pseudo-Ambrose's Passio SS. Gervasii et Prothasii (Epistola 2; PL 17.743; BHL 3514); perhaps its

placement with Marcus and Marcellianus is a mistake, since it is immediately followed by a prayer for Gervase and Protase.

f. 3r Geruasii. Deus qui nos annua sanctorum martyrum tuorum geruasii et prothasii sollempnia ... exemplis.

SS Gervase and Protase (19 June). See also the lesson for the previous feast.

f. 3r-v Iohannis baptiste. [A.] Ipse precedet ante illum ... [Ps.] Dixit dominus. [A.] Iohannes est nomen ... [Ps.] Confitebor. A. Ex utero senectutis ... [Ps.] Beatus uir. [A.] Iste puer magus ... [Ps.] Laudate pueri. [A.] Nazareus uocabitur puer ... [Ps.] Laudate dominum. Audite insule et attendite populi ... Vt queant. v. Fuit homo missus ... Ad m. Ingresso zacharia ... coll. Deus qui praesentem diem honorabilem in beati iohannis ... Inuit. Regem praecursoris dominum ... Ant. Priusquam te formarem ... [Ps.] Beatus vir. [A.] Ad omnia quae mittam ... [Ps.] Quare. [A.] Ne ti[meas] a facie ... [Ps.] Dominus qui. v. Fuit homo. L. i. Post illum sacri [sic] domini natalem diem nullus [sic] hominis natiuitatem legimus celebrari nisi solam beati iohannis baptiste ... R. Fuit homo missus ... V. Erat iohannes in deserto ... L. ii. In aliis consummata ultimi diei merita celebrantur ... R. Elizabet zacharie magnum ... V. Fuit homo missus ... L. iii. Quod autem nondum natus de secreto ... R. Priusquam te formarem ... V. Vir dilectus a deo ... In iio no. Misit deus manum ... [Ps.] Verba. [A.] Dominus ab utero ... [Ps.] Domine deus. [A.] Inter natos mulierum. L. iiiii. Quod autem iohannes in carcere constitutus ... R. Descendit angelus domini ... V. Iste puer magnus ... L. v. Quid est quod iohannes uocem esse dicit ... R. Hic est praecursor ... V. Ipse peribit ante illum ... L. vi. Vides angelos que audierunt non que usurpauerunt ... R. Innuebant patri eius ... V. Apertum est os ... in iiiio no. Posuit os meum ... [Ps.] Domine quis. A. Formans me ex utero ... [Ps.] Domine in uirtute. [A.] Reges uidebunt et consurgent ... [Ps.] Benedicam. Elizabeth Zacharie. Lectio sancti euangelii secundum lucam. In illo. Elizabeth

inpletum est tempus pariendi ... Ambrosii. Peperit ergo filium helizabeth et
congratulabantur ... R. Praecursor domini uenit ... V. Ipse enim propheta ... L. viii.
Pulchre autem tempore quo fuit in utero propheta ... R. Gabriel angelus apparuit
zacharie ... V. Erit enim magnus ... L. viiii. Et ideo in ewangelio nichil super eo
legimus nisi ortum eius ... Te deum uel R. Ecce constitui te ... V. Tu puer propheta
altissimi u[oca]beris praeibis enim//

St. John the Baptist (24 June), from vespers to the third nocturn of matins. The
lessons for the first two nocturns are from Pseudo-Augustine, Sermon 196 (PL
39.2111-3) = Pseudo-Maximus Taurinensis, Sermones, Sermon 65 (PL 57.661) =
Alan of Farfa, Homiliary, Homily II.37 (see Gregoire, p. 173; CPL 868). The
lessons for the third nocturn are from a homily on Luke 1.57 from the
Lectionarium romanum.

f. 4r [A. Ego plantavi...incre]//m[entu]m dedit. [V.] Vnusquisque propriam mercedem
... [A.] Libenter gloriabor in infirmitatibus ... [V.] Quando autem infirmor ... [A.]
Gratia dei in me ... [V.] Gratia dei sum ... [A.] Damasci praepositus gentis ... [V.]
Deus et pater domini ... [A.] Ter uirgis cesus ... [V.] Nocte et die in profundum ...
[R.?] Bonum certamen. [A.] Tu es uas ... [A.] Vos qui secuti ... Deus qui
multum(?). [A.] Bonum certamen. In omni terra. vi. Ne magnitudo tribulationum
extollat me ... ad ix. Ego sum minimus apostolorum ... R.(?) Nimis honorati.
Iurant [sic] dominus. Dixit dominus etc. Audite. In octaua sancti iohannis ut
supra.

St. Paul (30 June), from lauds to nones.

f. 4r Nuntiatum est paulino uiro clarissimo officiorum magistro. eo quod processus et
martyrianus christiani essent effecti ... quem beatus petrus et paulus apostoli
predicauerunt. Col. Deus qui nos sanctorum tuorum processi et martiniani ...

intercessione gaudere.

Sts. Processus and Martinian (2 July).

f. 4r Per octauam omnia de apostolis. Ew. Hoc est praeceptum. R. Ecce ego mitto. Ad laud. Iam non estis. Exultet. Ad B. Petrus apostolus et paulus. In uesperis. Iurauit dominus. An. Gloriosi principes. Lectio ia. Cum uenisset paulus romam, iudei accurrentes ut legem circumcisionis in qua natus fuit defenderent ... Tunc nero dixit symoni. puto uicto sumus.

Octave of Sts. Peter and Paul. Fol. 4v is too stained to be read; it contains lessons for the feast of Sts. Felix and Philip (10 July).

Parchment (fols. 1r and 4v badly rubbed and stained). 4 folios (fols. 1 and 4 are a bifolium and fols. 2 and 3 are a bifolium; fols. 2 and 3 formed the inner bifolium of a quire). Fol. 1 measures 228 x 157 mm; fol. 2, 220 x 146 mm; fol. 3, 220 x 153 mm; fol. 4, 232 x 147 (written space 190 x 128 mm). 2 columns. 56 lines. Ruled in ink; single vertical bounding lines. Prickings in the outer and upper margins.

Written in two sizes of gothic script (*littera textualis*), below the top line. 1- to 5-line initials are in red and are written on the vertical bounding line when they occur at the beginning of a line. Other 1-line initials are in black highlighted with red. Rubrics are written in red in the same script as the text. Liturgical directions are written in brown minuscule, sometimes underlined with red. Psalm incipits are underlined with red. Punctuation consists of the punctus. Hyphenation is in the same ink as the text.

The bifolia were used in the binding of a volume measuring ca. 232 x 146 mm. Bifolium 1/4 was the outside wrapper.

Fols. 1/4 were formerly Zinniker 127B; fols. 2/3 were formerly Beinecke MS 482.87A, Zinniker 116.2.